Ч. 233. Неділя 4 падолиста (23 жовтня) 1906. Рік XVI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Бл. п. Архикнязь Отто. — Італіяньский університет. — З Франциї. — Американьский конґрес. — Німеччина а Італия.

Тіло бл. п. Архикнязя Оттона спочивало вчера перед полуднем в віллї на Верінґу, в комнаті, в котрій Архикнязь помер. Перед полуднем прибула до віллї двірска комісия, аби забрати завіщане і предложити его Цісареви. Завіщане отворено вчера по полудни. Позаяк не було в нім ніяких постанов що до перевезеня тіла до посілости Архикнязя Шенав, то буде оно зложене в гробници церкви Капуцинів. Цісар зарядив, що похорон має відбути ся ві второк. Пороблено зарядженя до перенесеня тіла до палати в Авґартеві, де буде виставлене на публичний вид. В понеділок о годині $10\frac{1}{2}$ вечером перенесе ся тіло до каплиці цісарского замку. Доступ для публики буде дозволений ві второк перед полуднем. На цісарский приказ войскові музики на знак жалоби не можуть грати через 7 днів в публичних льокалях. Так само зміна варти в цісарскім замку буде відбувати ся без музики. Вчера по полудни забальсамовано тіло Архикнязя, одіто в гусарский уніформ та зложено в домовині. Вчера прибула жена Архикнязя з старшим сином. Другий син приїде нині. — В завіщаню жадає Архикнязь Отто між иншими, аби при похороні відступлено від принятого звичаю, щоби домовини не несли льокаї. Супротив того, що цісар прихилив ся до того бажаня, понесе домовину вісьмох підофіцирів першого полку уланів, котрого померший був властителем. — На похорон заповів між иншими свій приїзд саский король, шурин бл. п. Архикнязя.

„N. W. Tagblatt" доносить, що п. Міністер просьвіти др. Мархет в розмові з послом Пітаччім заявив, що правительство видасть розпорядок, аби університескі студиї відбуті в Італії і зложені там іспити були признавані австрийскими університетами і щоби італіяньскі студенти могли в Австриї продовжати і кінчити студиї. Мимо того Італіянці мають намір робити дальші заходи о італіяньский університет а бодай о правничі курси в Триєсті. Инші телеграми доносять, що супротив згаданої заяви п. Міністра рішили італіяньскі студенти поки-що занехати демонстраций маючих на ціли аґітацию за основанем італіяньского університету в Триєсті.

На оногдашній кабінетовій раді подав міністер заграничних справ, Пішон, до відомости інструкциї, які дав француском заступникови в Танґері і францускому амбасадорови в Мадриді в справі положеня в Марокко. Опісля заявив, що має намір за посередництвом францускогo войскового аташе берлиньскої амбасади подякувати цісареви Вільгельмови за особисту інтервенцию в справі перевезеня померших в Майнци французских вояків. Дальше раджено над проєктом закона о знесеню воєнних судів і о убезпеченю робітників на старість а вкінци принято проєкт закона в справі ревізиї гірничого законодавства. Вчера заняла ся рада міністрів справою урядничих синдикатів.

Як би у відповідь на панамериканьский конґрес, котрий недавно відбув ся в Ріо де Жанейро і ухвалив приступлене всіх полуднево-американьских републик до федерациї, радить тепер в Буенос-Айресї инший такий конґрес. Затревожені анексиєю Куби малі полуднево-американьскі републики стратили охоту звертати ся під опіку могучої Униї, потерпаючи справедливо, що з ними може стати ся те саме, що стало ся з Кубою і Панамскою републикою. Супротив того конґрес в Буенос-Айресї рішив стреміти до федерациї, але під протекторатом Ішпаниї, яко матерного краю, від котрого в минувшім столїтю відорвали ся всї полуднево-американьскі републики. Супротив того, що в Ішпаниї єсть монархічний лад, порішено стреміти до викликаня в ній переворо

---

8)

З подорожий по Австралиї.

Після П. Беллярдї'го, П. Фішера, дра Фікка і др.

зладив К. Вербенко.

(Дальше).

В „реставрациї під канґуром" була весела забава. Була то що правда лиш буда з дощок, з трохи занадто дрантивим дахом, крізь котрий місцями можна було видїти небо, але мимо того господар в тім шинку — бо так по правдї треба було ту реставрацию називати — робив знамениті інтереси, далеко лїпші як копальники золота. Они преці пропивали найбільшу часть того, що видобули, а золото ішло до кишені шинкарів, котрі за то давали свою паруху. Та й на тім пятьдесятьфунтовім банкноті, що був прибитий на пропите цьвяшком на деревляній стіні, заробляв господар в двоє або й в трое тілько.

Той честивець, якийсь Ірляндець іменем Мекалян, стояв за шинковим столом та пильнував хіньских кулїв, що помагали ему наливати, а коли тепер увійшли три інжинери від збанкротованої зелїзницї, він повитав їх усьміхом.

— Нумо, сюди — відозвав ся він — чисті чарки для тих панів!

Відтак кивнув на інжинерів, щоби зайшли за перегороду, що означало честь, яку він лиш мало кому оказував.

— Мої панове — сказав він — я дуже рад з того, що вас бачу. Я би мав вам зробити якесь предложенє. Зайдіть до комнати. — Він показав на маленький бідно умебльований пересїк, що був відділений від шинку лиш стїною з дошок, а всї три інжинири увійшли зацікавлені, чого то хоче від них той Ірляндець.

Мекалян відкоркував фляшку віски, поналивав чарки, щокнув ся з гістьми і сказав: Одно предложенє, мої панове. Я хотїв би ту в оселї копальників золота оснувати театр.

Всї три інжинери глянули один по другім, а відтак зареготали ся сердечно.

— Тут в оселї театр? — сказав Кляй. — Чорт же би вас вхопив, Мекалян, які вам чудачні гадки приходять до голови!

— Гадки, з котрих зовсїм не треба сьміяти ся — відповів на то Ірляндер трохи обиджений. Бо то видите, мої панове, річ так має ся. Чоловік шукає якоїсь розривки, особливо коли єму добре веде ся, а з вимкою кількох бідаків, що жиють з милостинї, веде ся тут всїм людем добре. Але якаж тут одинока забава? Пиятика, гра в карти, а для відміни раз колись добра бійка, в котрій револьвер і ножі грають ролю. Наші молодції заплатили би грубі гроші, коли би мали якусь иншу розривку, приміром театральне представленє, а властитель гостинницї, котрий би міг щось такого завести, відтягнув би своїм конкурентам всї гості. А я, бачите, містер Шарль, чув раз, що ви умієте співати красні пісні, а ви, містер Бішоф, умієте дуже добре деклямувати. Я гадаю, що й містер Кляй знає ся на тім, як устроїти сцену, і я подумав собі, що як би всї три, бо ви й так не знаєте тепер до чого взяти ся, схотїли забавити ся в театр і мене взяли до спілки до того інтересу, то ми би всї вийшли на тім добре.

— То сьміла гадка, але дурна — відозвав ся на то Бішоф. — Чоловіче добрий, хибаж ви не знаєте, чого то всего потреба, щоби давати театральні представленя? Костюми, декорациї, а передовсїм потреба женщин. Та й треба преці мати якісь театральні кусні.

Ірляндець здвигнув плечима. Розуміє ся, що коли ви то так розумієте, то не дійдемо до нічого, але тоді згинете з голоду при обильно заставленім столї. На що женщин? Один з вас, той Француз, що такий як скипка, може перебрати ся за женщину, потребує лиш обголити собі вуси а жіноче одінє можемо дістати в Єрихонї, я вже о него постараю ся. Театральні кусні? Та на що? Ви напишете їх собі самі, але мусять бути досить дотепні. Тут можна представляти лиш такі сцени, котрі би молодців, що онтам на поли, могли займати, щось із житя копальників золота, якісь пригоди і таке инше. Такі учені люди, як ви, умієте то з голови написати. Длятого я й звертаю ся до вас, все инше міг би вже й я сам зробити.

— Ну — сказав на то Кляй, подумавши хвильку — о тім можна би поговорити. Тут в оселї копальників золота брак людем дійстно якоїсь розривки, а я переконаний, що як би їм дати щось, що їх би займало, то поприходили би не лиш тутешні копальники, але також і з сусїдних осель. Я обчислив людий, що тут шукають золота на пять англійских миль до-

ту в користь републиканьскої форми ряду. Практичним наслїдком тих ухвал може бути скріплене революцийного руху в Ішпанії.

Дня 18. жовтня приїхав до Риму окремий делеґат нїмецкого правительства, державний секретар Чіршки, щоби розмовити ся з італїяньским міністром заграничних справ. Дивним якимсь способом зложило ся так, що Чіршки виїхав до Відня і Риму в цїли удержаня захитаного тридержавного союза, як-раз в часї, коли появили ся спомини Гогенльогого, виказуючі, яким вірним союзником Австриї була колись Нїмеччина. Нинї не єсть вже нїякою тайною дипльоматичною, що Італїя воліла би радше заключити тридержавний союз з Анґлїєю і Францием, нїж відновляти старий союз з Нїмеччиною і Австриєю, тим більше, що відносини Італії до Австриї суть тепер дуже напружені. Від зірваня з Австриєю здержує Італїю лише пересьвідчене, що Італїя недостаточно приготовлена до війни. Нїмеччина єсть в тій хвили майже цїлком відокремлена системою утворених против неї, хоч що правда, штучних алїянсів. Як Анґлїя потрафить порозуміти ся з Росиєю, то Нїмеччина буде мати против себе не лиш союз анґлїйско-францускоіталїяньский, але також союз анґлїйско-росийский. Нїмеччинї лишила ся вірною лише одна Австрия.

Новинки.

Львів, дня 3-го падолиста 1906

— **Доповняючий вибір посла** з міста Коломиї (на місце бл. п. Витославского) на сойм краєвий розписало ц. к. Намістництво на день 18 грудня 1906. Близші постанови що до годин і льокалів, в котрих вибір відбуде ся, будуть подані до відомости виборців картами леґітимацийними.

— **Іменованя.** Ревідент рахунковий Йосиф Мразек іменований радником рахунковим в окрузї краєвої дирекциї скарбу.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** іменувала заступниками учителїв: Михайла Курилова в руский ґімн. у Львові і Ів. Бобка в ґімн. в Стрию.—

— **VII. клясу ранґи** дістали між иншими отсї професори ґімназиї: Микола Бачиньский в Бережанах, Ант. Яник в Ярославі, др. Корн. Гек у Львові, Т. Цозель в Самборі, Олекс. Радецкий в Перемишли, Фр. Фоґель в Тернополи і Зд. Фіалек в реальній школї у Львові.

— **Посьвячене нового будинку „Днїстра“** відбуло ся дня 1-го с. м. До будинку „Днїстра“ спровадив ся передвчера „Сокільский Базар“ і товариство „Сокіл“, яке заняло ґімнастичну салю. Канцелярию „Сокола“, задля браку відповідного льокалю в сусїдстві будинку „Днїстра“, розміщено по части в канцеляриї і торговлї „Сок. Базару“ та в ґардеробах салї, а щоби не переривати простої переписки з пожарними філїями, котра доси виносить близько тисяч позиций, забрали дотичні виділові „Сокола“ найконечнїйші акти до своїх домів і в той спосіб буде тимчасово вести ся дальше урядоване. Рухові вправи в „Соколї“ мають почати ся в слїдуючім тиждни.

— **Відзначене пасїчника.** В серпни с. р. відбув ся в Леобен міжнародний конґрес пасїчників з Австро-Угорщини та Нїмеччини. З Галичини взяв участь в тім конґресї між иншими звістний взірцевий пасїчник Іван Мартинків, камеральний лїсничий з Нового Мизуня, долиньского повіта. Вже торік брав він участь в подібнім конґресї та пасїчницкій виставі в Ґданьску, де відзначено его почестним дипльомом. Нїмцї пізнали велике его фахове знане і на сегорічній виставі в Леобені іменували его членом виставових комісий, а его медові продукти та лїтературні працї з обсягу пасїчництва відзначили великим золотим медалем, срібним виставовим і бронзовим державним, а крім того двома почестними дипльомами. Понадто п. Мартинкова вибрано на конґресї одноголосно президияльним радником для репрезентациї пасїчницких конґресів на необмежений час. П. Мартинків мав на конґресї виклад з обсягу пасїчництва і Нїмцї признали его дуже інтересним, а у своїх фахових часописях розводять ся над ним з великим занятєм. Вкінци зазначити годить ся, що й на недавнїй огородничо-пасїчничій виставі у Львові відзначено его медові продукти та лїтературні працї золотим медалем і почестною нагородою.

— **Заходом філїї тов. „Просьвіти“ в Бережанах** розпічне ся дня 10-го падолиста с. р. одномісячний крамарский курс в Бережанах. Селяни або міщани, що хотять записати ся на сей курс, мусять бути членами тов. „Просьвіта“ або з'обовязати ся вписатись, даючи 2 К на членьску вкладку. Крім того платять участники 3 К на кошти адмінїстрациї. Зголошувати ся на руки д ра А. Чайковского в Бережанах, залучаючи марку на 10 сотиків, сьвідоцтво шкільне або посьвідку, що кандидат уміє читати, писати і рахувати.

— **Трамваєвий страйк в Будапештї** приняв грізний вигляд. Заряд трамваїв пробував удержати рух при помочи ревідентів і деяких кондукторів, що зломили страйк і вернули до працї. Але на улицях нападають на трамваї фабричні робітники, викидають кондукторів, вибивають вікна, ранять публику та допускають ся всяких инших напастий, аби помочи страйкарям. Полїция мусїла кілька разів боронити трамваєвих возів та арештувала кількадесять напастників.

— **Учений наймит.** В місцевости Фордервальд коло Інсбрука в Тироли, помер сими днями у одного з тамошних селян наймит, котрого в житю переслїдувала якась дивна судьба. Наймит той називав ся Йосиф Бер і був сином селянина, котрий мав свій ґрунт в згаданій місцевости. Батько призначив его був зразу на сьвященика. Він ходив до ґімназиї в Інсбруку, відтак яко новик вступив до монастиря і скінчив богословский видїл. Опісля виступив він з монастиря і почав учити ся на лїкаря. Тимчасом его родичі в наслїдок всїляких нещасть стратили цїле своє майно. Бер не мав вже за що кінчити наук і тодї не надумуючись довго, став він за наймита у того самого господаря, що перейняв господарство по его родичах, і там в домі свого батька, в хатї, де родив ся, помер, переслуживши в наймах 28 лїт.

— **Драма в школї.** На однім з передмість міста Клєвленд в Сполучених Державах північної Америки відбула ся в тамошній школї підчас науки така страшна сцена. Тамошна 22 лїтна учителька, дуже хороша панна, Мері Шіпперд мала любовні зносини з учителем шкіл народних Смайсом, але якось недавно тому зірвала з ним. Отже сими днями, коли учителька була в клясї і удїляла науки шістесяти дїтям, увійшов до комнати звехтований жених і хотїв з панною Шіпперд поговорити. Позаяк учителька сподївала ся якихсь неприємностий, хотїла чим скорше вийти з кляси. Але Смайс заступив її дорогу, добув револьвер з кишенї і стрілив кілька разів до неї, а кулї застрягли в мозку та зробили нещасливій смерть на місци. Тодї убийник зробив і собі смерть. Тота страшна подія викликала межи дїтьми такий переполох, що трудно его описати. Дїти почали плакати і кричати і почали втїкати, одні дверми, а другі, що боями ся іти попри трупів лежачих на земли коло дверий, отворили вікна і вискакували на двір з досить високого партеру, при чім поломили собі руки і ноги.

Телеґрами.

Відень 3 падолиста. Мінїстер справ заграничних Еренталь виїхав до Праги.

Будапешт 3 падолиста. Наради фахових референтів в справі австро-угорскої угоди тревали вчера від 3 до 7 год. вечером; нинї будуть вести ся дальше.

Владикавказ 3 падолиста. З канцеляриї тутешної школи зрабовано вчера 4000 рублїв з гроший призначених на виплату пенсий професорам. Участника рабунку, якогось ученика тої школи, зловлено і відобрано забрані гроші.

вола, на яких дванайцять до пятнайцять тисячів. Отже розважимо собі сю справу, Мекалляне, хоч ще не знаю, як мої товариші о тім думають.

— Але я прошу, щоби о тім нікому нїчого не говорити — сказав Мекаллян.

— Розуміє ся. — Інжинери дали єму відтак слово чести, що будуть мовчати, випили до послїдка свою віскі і вийшли повні надії з „реставрациї під кенґуром“.

Коли були вже на дворі, сказав Бішоф: Дїти, ми виратували ся! Плян Ірляндця до нїчого, але він піддав менї дуже цїнну гадку. Зробимо видовище, якого ще не бувало. Ходіть до нашого барака; розкажу вам величаву гадку.

В годину опісля роздали ся з барака, в котрім було бюро інжинерів, голосні оклики признаня. То Француз і Анґлїєць так викрикували а Бішоф стояв по середині комнати як славний побідитель. Єго гадка була справдї величава і оба его товариші зрозуміли зараз еї вагу.

Через пять днів працювали інжинери пильно і з такою витревалостию, що були певні успіху а відтак вибрали ся в дорогу, щоби в оселях копальників золота Кльонкеррі, Равенсвуд і Потсдам повивішувати в шинках власноручно на грубім рисунковім папери мальовані і писані плякати. Розуміє ся, що не поминули й тої оселї копальників, котра була найблизша коло Тувумби. На тих плякатах видко було на самій горі страшну катастрофу на зелїзници, стовк двох поїздів. Відтак слїдували кільнайцять рядків, уложених на лад коротких а сензацийних реклям, які поміщають анґлїйско-американьскі часописи:

„Дня 14 мая 1874:

Велике, ще нїколи не бувале видовище!

Стовк двох льокомотив коло стациї Тувумба. Льокомотиви виїзджають з повною скоростию одна против другої з віддалї одної милї.

Нехай нїхто не занедбує нагоди подивити ся на ту страшну катастрофу.

Побудовано трибуни, з котрих можна вигідно дивити ся на то велике видовище.

Вступ два фунти штерлїнґів.

Місця на плотї відступають ся лиш Хінцям і платять ся по вісім шілїнґів.

Початок видовища о 10 год. рано; точно о 10 годинї 30 мінут настане стовк.

Заклади приймають ся.

На неплатячих, котрі хотїли би упхати ся в загороджене місце, буде ся стріляти.

Підприємцї“.

То була гадка Бішофа і дійстно зі становиша інтересу годї було собі й подумати успішнїйшого з'ужиткованя обох злишних льокомотив. Видовище то мусїло звабити тисячі людий і величезний дохід був певний. Копальникам золота зовсїм не розходило ся о два фунти. А відтак хитрий Кляй втяв ще неаби яку штуку, умістивши в проґрамі звістку, що місце на плотї відступає ся лиш Хінцям за малою заплатою. Хінцями так погорджають, що нїякий білий копальник не сїв би був на огорожі коло Хінця. В той спосіб не допущено до огорожі всїх инших. Крім того була річ певна, що Хінцї, коли вже платили по вісім шілїнґів за місця, не допустять з нараженєм власного житя нїяких неплатячих гостий. Хінець, що правда, єсть дуже скупий, але він пристрастний, ба й шалений грач та любить закладати ся, а при тім стовку будуть дуже закладати ся.

Збанкротовані всї три інжинери мали ще до розпорядимости трийцять кулїв, котрі за відступлене двох бараків, останку провіянту та иншої винагороди, пiдняли ся поставити величезну огорожу з дошок, котрі позабирано з будівель на зелїзници. Була то отже прямокутна площа обведена огорожею так, що вздовж неї переїзджала одноколієва зелїзниця. На лїво в горі і на право в долинї в розі вузкого боку уставлено по однїй трибунї. По середині того прямокутника мав відбути ся стовк. На сім місци не уставлено нїяких трибун, бо можна було припускати, що при страшеннім стовку льокомотив настане вибух кітлів і кусні зелїза будуть далеко летїти. Від того було би гостям на трибунах небезпечно сидїти.

(Дальше буде).

Франкфурт 3 падолиста. „Frankf. Ztg.“ доносять з Ню-Йорку, що в Манілї (на Филипиньских островах) арештовано японьского офіцира, котрий рисував пляни кріпости.

Гельзінґфорс 3 падолиста. Одного з участників замаху, докопаного в лютім с. р. на тутешний банк державний, аптикаря Німанна, засуджено на 3 роки і 5 місяців вязниці і на 3 роки утрати чести.

Петербург 3 падолиста. „Страна“ доносить, що чутка о утвореню намістництва в царстві польскім потверджує ся, але кандидата ще не вибрано, бо перед тим буде на специяльній нараді порішена справа, якої політики має ся держати намістник: чи політики росийщеня і сполучених з нею репресий, чи політики примирительної, котра приготовляла би ґрунт для установленя в краю засад самоуправи і більшої независимости. В виду неясного положеня політичного взагалі справа польска може бути відложена до часу скликаня Думи.

Петербург 3 падолиста. (П. А.) На конференциї відбутій в міністерстві торговлї сконстатовано, що в сім році машини рільничі для потреб селян еміґруючих на Сибір і в инші сторони мусять бути замовлювані за границею, бо росийскі фабрики не могли би їх на час доставити. В слідуючім році мають бути зроблені проби з росийскими машинами.

Кронштадт 3 падолиста. Перед военним трибуналом маринарки відбула ся вчера розправа против 26 моряків панцирного корабля „Слава“, обжалованих о бунт і відмовлене послуху в день 17 липня, коли то моряки ті не хотіли висадити на беріг кватирмайстрів уважаних за аґітаторів. Засуджено 25 з них на приділене до відділів карних, одного увільнено.

Господарство, гиґієна, вихованє.

Важні правила для господарів: 1) Сій лиш таке зерно, котре в твоїй стороні і на твоїм ґрунті найлїпше удає ся. — 2) Сій і сади такі ростини, котрі мають велику вартість і значний покуп н. пр. добрий ячмінь броварний, горох до вареня, добрі роди бараболь і т. д. — 3) Уживай лиш найлїпшого насіня і такого, котре як найлїпше розроджує ся; насіне не забувай добре очистити. — 4) Сади дерева овочеві і городовину. — 5) Винищуй всяку хопту і бурян та всякі шкідники ростинні і звіринні. — 6) Використовуй всякі неужитки і засаджуй їх деревиною. — 7) Справляй сіножата навозом, боронами і наводнюванем у відповідній порі. — 8) Старай ся виконати всяку роботу господарску завсігди в своїм часї. — 9) Уживай, коли можеш, бодай маленьких машин господарских і постарай ся о добрі знаряди господарскі та удержуй їх в добрім стані. — 10) Добирай собі добру і догідну худобу. — 11) Годуй добре і розумно худобу. — 12) Обходись розумно з обірником. — 13) Не роби довгів, а коли які маєш, сплачуй їх точно і старай ся очистити з них своє господарство. — 14) Рахуй ся добре; рахуй собі час і працу. Рахуй ся як найточнїйше в кождім галузи господарства. З кінцем року обраховуй ціле своє господарство і укладай собі з того рахунок на цілий слїдуючий рік, на найблизший тиждень, найблизший місяць наперед. — 15) Жий з сусїдами в згоді та уникай всякої суперечки і процесів як огню.

Як впорядкувати господарство? Дуже часто буває так, що господар, хоч і має на чім та ніби то й уміє господарити і господарить, здаєсь, не зле, а все-таки якось не може дійти до ладу, не може вийти з біди і клопотів. В таких случаях по найбільшій части то буває причиною того, що він не уміє впорядкувати собі свого господарства. В кождім господарстві, яке би оно й не було, чи то у газдаря на ріли, чи у ремісника і промисловця, чи у купця, урядника і т. д., або й у того, що жиє лиш з готового гроша, ціла штука в тім, щоби, як то кажуть, всї кінці сходили ся до купи. Скоро ті кінці сходять ся, то й господарство єсть упорядковане. Ба, спитає хтось, але які-ж то тоті кінці і по чім пізнати, що они сходять ся до купи? — Кожда робота має свій конець, а кінцем роботи в господарстві називає ся все то, що прибільшає маєток, отже й всякий дохід; стратою називає ся знов все то, що зменшає маєток, отже й всякий розхід. Кождий господар, коли хоче впорядкувати своє господарство, мусить длятого старати ся половити кінці своєї роботи, мусить знати, чи она приносить єму зиск чи страту і який має при ній дохід і розхід. Скоро страта більша як зиск, розхід більший як дохід, то вже кінці нерівні, то вже зле; треба старати ся їх вирівнати. Але як дохід не конче єсть зараз і зиском, так знов і розхід не мусить бути зараз і стратою. Часом більший розхід може принести значний дохід, а з ним і зиск. Длятого кождий господар, котрий хоче упорядкувати своє господарство, мусить так собі єго уладити, щоби знав, чи і який зиск або страту приносить єму, яка єго робота і який має на своїм господарстві дохід, а який розхід. Коли буде то знати, то зведе тогди всї кінці до купи і буде видіти, як стоїть, а з того й буде знати, як і що дальше робити. Чим більше кінців в господарстві, тим лїпше для господаря, але й тим більшої треба голови, щоби їх звести до купи. Слузі, робітникови, урядникови, в місті лекше звести ті кінці до купи, бо они мають їх звичайно лиш два: дохід і розхід; коли хотять добре господарити, мусять уважати лиш на то, щоби бодай оба кінці були рівні, значить ся, щоби розхід не був більший, як дохід. Коли б конець з доходу показав ся довший, ну, то гаразд; тогди можна єго легко урвати і той кусник відложити на бік, сховати на гірші часи. Але коли конець з розходу покаже ся більший, то вже зле, бо єго годі урвати; треба латати доходом. Господар на ріли має тих кінців богато, і длятого мусить він на кождий з них добре зважати, добре їх держати в руках, щоби єму не виривали ся. А держати їх буде тогди, коли буде добре рахувати ся. Впорядкувати господарство значить отже завести в нім рахубу. Де в господарстві заведе ся рахуба, там і ціле господарство зараз инакше веде ся, бо вся робота мусить в нім мати свій час, свій лад і порядок, кожда річ мусить мати свою вартість, все має своє значінє, все використує ся, нїчо не марнує ся.

Робота в городі і саді на падолист. Тепер найвисша пора постарати ся о матерсял до вкриваня ростин і грядок; коли настануть морози. Отже треба призбирати собі сухого листя і держати єго в сухім місци, нарізати січки та понаправляти мати. — На компост збирати всілякі відпадки. Падолист і грудень найлїпші місяці, коли можна оглянути і понаправляти всілякі знаряди. Добрий знаряд то половина роботи. — Била шпараґів обтинає ся тепер на 40 цтм. над землею, розкопує ся корінє і вкриває ся добрим обірником, котрий має позістати через цілу зиму і там розложити ся. Деякі ростини підгортає ся і вкриває ся січкою або половою. Суниці треба вкрити коровячим обірником але так, щоби ростини під ним не вигинули; з весною обірник вкопує ся в землю. — Салату, карафіоли і т. п., котрі зимують на грядках, треба при більшім морозі вкрити соломою. — Коли настане мороз, вивозить ся обірник на четверту кватиру города, котра в слїдуючім роцї стає першою; перша кватира переходить тогди на другу, друга на третю і так що року всї ростини мають відповідну для себе кватиру в городі. Коли мороз держить, то збирає ся мох, ситник, листє, рокитник і т. п. та робить ся компост. Коли же нема морозу, то можна четверту кватиру перекопувати і робити з неї першу; тут приходить ранна капуста, котру сїяло ся в серпни. — Треба закладати лїтні скрині (лїтні інспекти) і сїяти в них горох та садити головчасту капусту, помежи котрою садить ся квасок. В міру того як закладає ся нові скрині, зносить ся старі а гній з під них уживає ся деинде. Тепер треба добре уважати на зміну погоди і скоро лиш потреба вкривати матами на ніч, а при великій студени обложити скриню обірником. Перед морозами треба наконець цілий город перекопати з грубшого, щоби земля могла добре вимерзнути. Обірник прикопує ся звичайно в осени; лиш на звязлих ґрунтах лишає ся єго через зиму. — В саді треба дерева в горі на пнях пообвязувати липким папером довкола, але так, щоби папір добре приставав до пня. Суть, бачите, такі мотилики, котрих самички не можуть лїтати, лиш в часї від жовтня до марта лізуть на дерева і там зносять яєчка, з котрих опісля вилазять усїльниці і роблять шкоду. Отже на ті комахи закладає ся той липкий папір, котрий, щоби був липкий, мастить ся відповідним до того липом. Дуже важна річ, щоби тепер і через зиму добре пообчищувати всї дерева в їх вершках.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ціна збіжа у Львові дня 2 падолиста:** Ціна в коронах за 50 кільо у Львові. — Пшениця 7·80 до 8·—; жито 5·80 до 6·—; овес 6·80 до 7·10; ячмінь пашний 6·30 до 6·50; ячмінь броварний 7·— до 7·60; ріпак —·— до —·—; льнянка —— до —·—; горох до вареня 8·50 до 9·50; вика 5·50 до 5·75; бобик 6·— до 6·20; гречка —— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; хміль за 56 кільо —·— до —·—; конюшина червона 50·— до 60·—; конюшина біла 30·— до 45·—; конюшина шведска 60·— до 70·—; тимотка 20 — до 24·—.

НАДІСЛАНЕ.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).